

dr hab. Bożena Klimczak
prof. Akademii Sztuk Teatralnych
im. S. Wyspiańskiego w Krakowie
Filia we Wrocławiu

Wrocław, 12 luty 2024

**RECENZJA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO I DYDAKTYCZNEGO ORAZ DZIEŁA
ARTYSTYCZNEGO – wskazanego jako osiągnięcie artystyczne:
spektakle „Wyrywacz serc”, „Malutka Czarownica” i „Zemsta Nietoperza”
W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM
dra Artura Fredyka**

Zleceniodawca:

Decyzją Rady Doskonałości Naukowej oraz Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie (uchwała Nr 10/24/2023) została mi powierzona funkcja recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania doktora habilitowanego panu dr. Arturowi Fredykowi w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. Z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.)

Stosowną dokumentację (wersja elektroniczna) Habilitanta otrzymałam drogą mailową 14 grudnia 2023 roku.

Dokumentacja zawiera:

- pismo Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC w Warszawie - RDA/531/14/2023 z dnia 24. 10. 2023 roku
- uchwałę Nr 10/24/2023 z dnia 24/ 10/ 2023 roku
- wniosek przewodni
- autoreferat
- wykaz osiągnięć artystycznych
- wykaz osiągnięć naukowych i konferencji
- dane naukometryczne
- recenzje i scenariusze
- dyplomy, nagrody, zaświadczenia
- dyplom doktorski

- nagrania trzech spektakli w formie mp4: „Malutka Czarownica”, „Wyrywacz serc” oraz „Zemsta Nietoperza”

Dane o Kandydacie

Pan dr Artur Fredyk urodził się 13 września 1973 roku w Siemianowicach Śląskich. Jest absolwentem Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego w Bytomiu (1992). W 1997 roku uzyskał tytuł magistra sztuki w zakresie pedagogiki baletu w Akademii Wychowania Muzycznego im. F. Chopina w Warszawie. Jako tancerz pracował w kilku teatrach: w Operze Śląskiej, w Operze i Operetce w Krakowie, w Teatrze Wielkim w Łodzi, oraz przez 8 lat w Państwowym Teatrze Rozrywki w Chorzowie. Po 10 latach (od ukończenia Szkoły Baletowej) Pan dr Artur Fredyk zakończył karierę tancerza, aby rozwijać swoje zainteresowania pedagogiczne i choreograficzne. Praca w Teatrze Rozrywki była punktem zwrotnym w całej karierze, jak pisze w autoreferacie. Swoje zainteresowania skierował w stronę pracy z głosem i aktorstwa. I właśnie o te formy poszerzał wachlarz swoich umiejętności artystycznych, które według Habilitanta dopełniają pełną wypowiedź sceniczną. Równolegle Pan dr Artur Fredyk spełnia się jako pedagog. Od 1997 roku prowadzi zajęcia z ruchu scenicznego w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach oraz współpracuje z reżyserami przy realizacjach spektakli dyplomowych. Od 1998 roku rozpoczął prowadzenie zajęć z tańca w Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach. W 2006 roku uzyskał stopień doktora w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej w zakresie antropomotoryki na Wydziale Wychowania Fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach. Od 2003 roku jako pedagog rozpoczął aktywną współpracę z Młodzieżowym Ośrodkiem Pracy Twórczej w Dąbrowie Górniczej. Był wykładowcą przedmiotu „Rytmika i Taniec” w Studium przy Teatrze Śląskim w Katowicach (2004 - 2020). Ten sam przedmiot wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu (2006 – 2012). Dwa lata wykładał przedmiot „Podstawy Biomechaniki Tańca” na Uniwersytecie Muzycznym w Warszawie (2018 – 2020). Od 2002 roku współpracuje z różnymi teatrami realizując spektakle od strony choreograficznej i ruchu scenicznego: Teatr Śląski w Katowicach, Studium Aktorskie przy Teatrze Śląskim, Stowarzyszenie Ogrody Teatru – Teatr Gry i ludzie, Teatr Korez w Katowicach, Teatr Rozrywki w Chorzowie, Teatr Impresja, Teatr Baj Pomorski w Toruniu). Pełniąc rolę pedagoga w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej w Dąbrowie Górniczej realizuje z młodzieżą spektakle pod względem ruchu i choreografii.

I Autoreferat

Autoreferat Habilitanta zawiera: informacje o posiadanych dyplomach, stopniu naukowym doktora i przebiegu pracy zawodowej, opis spektakli wskazanych jako osiągnięcie artystyczne: „Wrywacz serc”, „Malutka Czarownica”, „Zemsta Nietoperza”. Informację o załączonych dokumentach: wykaz osiągnięć artystycznych, wykaz osiągnięć naukowych i konferencji oraz dane naukometryczne. Po częściach informacyjnych, Habilitant zamieszcza część opisową, którą dzieli na cztery nurty: uprawianie tańca, nauczanie tańca, uprawianie nauki, która, jak pisze, jest środkiem do poznania zjawiska tańca oraz tworzenie ruchu i tańca. Habilitant zaznacza, iż zdecydował się na taki wybór spektakli wskazanych jako osiągnięcie ze względu na specyfikę swojej pracy artystycznej, która związana jest głównie z opracowywaniem ruchu scenicznego w spektaklach dramatycznych oraz realizowanych z młodzieżą i ze studentami. Jakość i ilość wykazanych i opisywanych przez Habilitanta osiągnięć dydaktyczno – naukowych zdecydowanie przewyższa osiągnięcia artystyczne i w moim odczuciu stanowi główną działalność Pana dra Artura Fredyka. Można wysnuć wniosek, iż działalność artystyczna wynika bezpośrednio z zaangażowania pedagogicznego i dydaktycznego Kandydata. Z tego też powodu proporcje opisywanych osiągnięć artystycznych są ilościowo i jakościowo nieadekwatne do osiągnięć dydaktyczno – naukowych. Autor w opisie spektakli skupia się na analizie opracowania choreograficznego, opisuje intencje i tematy, które skutkowały zastosowaniem określonych środków ruchu scenicznego, czy choreografii w poszczególnych spektaklach.

Najpełniejszy opis dotyczy spektaklu „Wrywacz serc”. Odczuwam niedosyt dotyczący opisu spektaklu „Zemsta Nietoperza”. Dużym deficytem jest brak uwagi choreografa do sposobu wykonywania zadań ruchowych i etud choreograficznych we wszystkich trzech spektaklach. Opisywany ruch sceniczny oraz choreografie wskazanych spektakli niestety nie mają przeniesienia w jakościach realizacyjnych pod względem struktur ruchowych oraz wykonawczym.

II Dorobek dydaktyczny i naukowy

Habilitant posiada spore osiągnięcia dydaktyczne i naukowe. Związany jest z dwoma uczelniami: Akademią Muzyczną im. K. Szymanowskiego oraz Akademią Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach. W Akademii Muzycznej na Wydziale Wokalno- Aktorskim prowadzi zajęcia z podstaw plastyki ruchu i technik tanecznych równocześnie tworząc ruch sceniczny i choreografie do spektakli dyplomowych studentów. Z kolei zaangażowanie w pracy w Akademii Wychowania Fizycznego skutkowało wieloma osiągnięciami dydaktycznymi i naukowymi. Pan dr Artur Fredek nie tylko prowadzi zajęcia dydaktyczne: rytmika i taniec, metodyka tańca klasycznego, metodyka tańca ludowego, historia i wiedza o tańcu, kompozycja

tańca. Także z Jego inicjatywy powstały: Zakład Tańca, specjalność *Taniec i Artystyczne Formy Aktywności Ruchowej* na I stopniu studiów stacjonarnych oraz Studia Podyplomowe o tej samej nazwie, których jest kierownikiem od 2013 roku. Jest bardzo aktywnym dydaktykiem i skutecznie przyczynia się do rozwoju kierunku tańca w Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach. Jest pomysłodawcą kolejnej specjalności *Trening motoryczny w tańcu, fitnessie i sportach artystycznych* (która oczekuje na otwarciu). Nawiązał współpracę naukowo- dydaktyczną między Akademią Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach i Ogólnokształcącą Szkołą Baletową im. L. Różyckiego w Bytomiu, a wynikiem owej współpracy są warsztaty prowadzone przez studentów dla uczniów szkoły baletowej z technik tanecznych i fitnessowych (których nie ma w programie nauczania). Jest twórcą i organizatorem Międzynarodowej Konferencji Naukowo - Dydaktycznej *Taniec, Rytm , Muzyka w Nauce i Praktyce* (IV edycje), której owocem jest wydawana monografia redagowana przez Habilitanta. Był ekspertem Rady Programowej do spraw opracowania programu kształcenia oraz materiałów do skryptów dydaktycznych w ramach projektu „Wykwalifikowany nauczyciel WF absolwentem AWF w Katowicach” POWR. 03.01. 00 - 00 – KN 27/18.00 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014 – 2020. Był promotorem i recenzentem wielu prac licencjackich i magisterskich. Starania dydaktyczne Habilitanta dotyczą wykształcenia profesjonalnego nauczyciela wychowania fizycznego z pogłębioną wiedzą i umiejętnościami z zakresu tańca. Pan Artur Fredyk stopień doktora uzyskał 17 X 2006 r. w Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach, na Wydziale Wychowania Fizycznego, w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej w zakresie antropomotoryki. Tytuł rozprawy: „Wybrane aspekty oceny stabilności postawy u tancerek klasycznych”.

Habilitant posiada bogaty dorobek naukowy. Jest autorem wielu publikacji naukowych oraz streszczeń w czasopismach polskich i zagranicznych, artykułów i rozdziałów w monografiach, podręcznikach czy materiałach pokonferencyjnych. Był wielokrotnym redaktorem recenzowanych monografii. Przed doktoratem 11 prac oraz udział w 2 konferencjach. Po obronie doktoratu - 44 prace, które zostały wycenione na 15, 789 Impact Factor i 785 punktów MNiSW. Według SCOPUS liczna cytowań na dzień 09. 05. 2023 wynosiła 120, a Hirscha wynosił 4. Brał udział w 23 konferencjach naukowo - dydaktycznych. Przytoczę tytuły kilku prac: „Wpływ specyficznych ćwiczeń tańca klasycznego na stabilność posturalną”, „Wpływ czynnika wzroku na utrzymanie postawy ciała podczas wykonywania specyficznych ćwiczeń tańca klasycznego” (czasopismo: *Annales Universitatis Mariae Curie – Skłodowska, Sectio D, Medicina*), „Postural sway during single – legged standing is dependent on the preceding and subsequent action and supports the

stability and mobility trade – off hypothesis in classical dancers” (czasopismo: Sports Biomechanic), „Układy lekcyjne polskich tańców narodowych dla studentów Akademii Wychowania w Katowicach”, „Ogólne wiadomości z zakresu rytmiki oraz ćwiczenia i zabawy rytmiczne przeznaczone dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, „Podstawy tańca klasycznego” cz. I i II, „Trening oddechowy w emisji głosu” (monografie, podręczniki).

Dla Pana dra Fredyka taniec w badaniach naukowych ma priorytetowe znaczenie, a nauka jest tylko szczególnym procesem poznawczym tego zjawiska, jak pisze w autoreferacie. Moim zdaniem, nauka jest szczególnym i ważnym procesem poznawczym tańca. Aktywność Habilitanta w tym zakresie jest bardzo cenna.

Ten nurt działalności Habilitanta zdaje się być najbardziej interesujący z punktu zgłębiania wiedzy na temat motoryczności człowieka w zakresie technik tanecznych, według mojej opinii.

Wiedza ta stanowi ważny aspekt w procesie nauczania i praktykowania tańca.

Habilitant pogłębia swoją wiedzę kończąc studia podyplomowe z „Zarządzanie oświatą”- 2017 (Wyższa Szkoła humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu) oraz z zakresu „Emisji głosu”- 2023 (Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu).

Dorobek dydaktyczny i naukowy Kandydata jest znaczący i nie sposób go pominąć, choć nie podlega ocenie.

III

Dorobek artystyczny

Działalność artystyczna Habilitanta obejmuje dwie przestrzenie. Pierwszą z nich jest praca artystyczna jako tancerza. Swoje doświadczenia sceniczne zdobywał w czterech teatrach o różniącym się repertuarze. Najdłużej związany był z Teatrem Rozrywki w Chorzowie - 8 sezonów, w pozostałych teatrach jeden sezon artystyczny lub dwa. Fakt ten prowokuje mnie do refleksji o ciągłym poszukiwaniu przez Habilitanta właściwego dla siebie miejsca i odpowiedniego repertuaru. Kandydat niewiele informacji zamieszcza o swoich doświadczeniach scenicznych jako tancerz.

Drugą, najdłuższą przestrzenią jest tworzenie ruchu scenicznego i choreografii w kilku obszarach i z różnymi wykonawcami. Są to:

- spektakle dyplomowe studentów Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach,
- spektakle dramatyczne, lalkowe, muzyczne w różnych teatrach (Teatr Śląski w Katowicach, Teatr Korez w Toruniu, Teatr Rozrywki w Chorzowie, Teatr Gry i ludzie, Teatr Impresja, Teatr Baj Pomorski)
- spektakle dziecięce i młodzieżowe w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej w Dąbrowie

Górnicy. Wieloletnie doświadczenie Habilitanta w tworzeniu ruchu scenicznego w spektaklach, operowych, operetkowych, musicalowych i dramatycznych stało się Jego specjalnością, jak pisze w autoreferacie. Doskonale rozumiem słowa użyte w autoreferacie: „...brak popisów technicznych czyni często moją pracę niezauważalną”¹. Z doświadczenia wiem, iż współpraca z reżyserami, współtworzenie ruchu scenicznego w różnorodnych spektaklach wymaga sporej pracy choreografa. Jednak zawsze jest to wybór. Choreografia, ruch sceniczny musi stanowić integralną, niezbędną część przedstawienia teatralnego. I tu nie chodzi o popisy techniczne w tańcu, tylko o jakość proponowanych rozwiązań komponowanego ruchu scenicznego w przestrzeni, w temacie, w odpowiednim rytmie, w relacjach na głębszym poziomie.

Ważnym obszarem działań twórczych Pana dra Artura Fredyka jest współpraca z dziećmi i młodzieżą. Ta przestrzeń z pewnością jest najbardziej owocną. Wymaga innego podejścia choreografa w kompozycji ruchu, w spektaklach, których wykonawcami są dzieci i młodzież. Po obronie pracy doktorskiej Habilitant zrealizował pod względem ruchu scenicznego i choreografii 7 spektakli dyplomowych w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, 1 spektakl w Teatrze Śląskim w Katowicach, 4 spektakle w Studium Aktorskim działającym przy Teatrze Śląskim, 2 w Teatrze Gry i ludzie, 2 w Teatrze Impresja, 1 w Teatrze Korez, 1 w Teatrze Baj Pomorski, 1 w Teatrze Agrafka, 1 w Teatrze Zielone Słońce oraz 42 spektakle w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej w Dąbrowie Górniczej. Dane te świadczą, iż Pan dr Artur Fredyk prowadzi działalność artystyczną najintensywniej w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej, z dziećmi i młodzieżą korzystając ze swojej wiedzy dotyczącej motoryki i psychofizycznego rozwoju człowieka, czyli wynikającą z pracy dydaktyczno – pedagogicznej. Spektakle zrealizowane w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej w Dąbrowie Górniczej były prezentowane i nagradzane dyplomami na Przeglądach Szkolnych Zespołów Artystycznych w Częstochowie, Zagłębiowskich Spotkaniach z Melpomeną w Będzinie, Wojewódzkich Konfrontacjach Amatorskich Teatrów Dziecięcych w Katowicach, Dziecięcym Festiwalu Teatralnym w Czerwionce- Leszczyny, Wojewódzkich Konfrontacjach Teatru Tańca, Ruchu i Pantomimy w Katowicach. Uczestnictwo tychże prezentacji miało zasięg lokalny.

W dorobku artystycznym, po otrzymaniu stopnia doktora nie zauważam żadnej pracy choreograficznej Habilitanta związanej z profesjonalnymi artystami tancerzami, a szkoda. Całość wykazanej pracy artystycznej dotyczy wyłącznie współtworzenia spektakli z reżyserami w obszarze działań na rzecz ruchu amatorskiego, przygotowań adeptów sztuki muzycznej, tudzież aktorskiej do przyszłej pracy zawodowej.

1 Dr Fredyk Artur, autoreferat, s. 17

IV

Ocena dzieła habilitacyjnego – cykl trzech spektakli „Wyrrywacz serc” na podstawie powieści Borisa Viana, „Malutka czarownica” na podstawie książki Otfried Preussler oraz „Zemsta Nietoperza, J. Straussa, wskazanych jako oryginalne osiągnięcie artystyczne.

Zgodnie z ustawą o stopniach naukowych i tytułach naukowych (art. 16, us. 1,|2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. Dz. U. Nr 65, poz 595) Habilitant wskazał jako osiągnięcie artystyczne trzy spektakle: „Wyrrywacz serc” na podstawie powieści Borisa Viana, „Malutka Czarownica” na podstawie książki Otfried Preussler oraz „Zemsta Nietoperza, J. Straussa.

Spektakle były zrealizowane w różnych miejscach i z innymi grupami. Pan dr Artur Fredyk jako choreograf był współtwórcą tychże przedstawień zarówno w przestrzeni ruchu scenicznego, jak i choreografii (raczej etiud choreograficznych), choć jej jest najmniej.

„Wyrrywacz serc” to spektakl zrealizowany przez Teatr Zielone Słońce w ramach programu OFF POLSKA organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego. Projekt został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Spektakl powstał na podstawie powieści Borisa Viana w przekładzie Marka Puszczewicza. Autorem scenariusza i reżyserem spektaklu był Kamil Katolik, a wykonawcami i jednocześnie twórcami scenografii jest trzech aktorów: Tomasz Frąszczak, Kamil Katolik oraz Bartosz Socha, a muzykę skomponował Kamil Zawiślak. Spektakl został zaprezentowany trzykrotnie, w Teatrze bez rzędów w Krakowie, w Śląskim Teatrze Lalki i Aktora Ateneum w Katowicach oraz w Teatrze Układ Formalny we Wrocławiu. Jest to przedstawienie lalkowe i kameralne, grane w małej przestrzeni scenicznej. Trwa 1godzinę i 33 minuty. Trójka aktorów poza animacją, gra w planie żywym wymieniając się rolami i rekwizytami. Warstwa scenograficzna oraz muzyczna stanowiły punkt wyjścia w pracy choreografa i reżysera. Przestrzeń sceniczna jest niewielka i z pewnością determinuje decyzje w tworzeniu ruchu. Zaś skomponowana muzyka wyznacza dynamikę ruchu. Warstwa ruchowa spektaklu jest spójna, odpowiadająca treściom i muzyce, choć nader skromna. W autoreferacie Habilitant wspomina, że podstawą ruchu miały być tańce towarzyskie, rock and roll, jive, boogie woogie. Z zapisu nagrania to nie wynika, bowiem są to dwa lub trzy powtarzające się elementy kroków wykonywanych przez trójkę aktorów na pierwszym planie w ograniczonej przestrzeni. W ustawieniu linii poziomej aktorzy wykonują kroki taneczne, w obrocie i po przekątnej, i raczej w formie elementarnej choreografii i charakterystyce danych postaci. Ta sekwencja jest powtarzalna kilkukrotnie, za każdym razem ciut inaczej. Nie są to formy rozbudowanej choreografii, tylko krótkie etiudy taneczne. Sceny ruchowe, opracowane przez choreografa są integralną częścią scen aktorskich, nie zakłócają przebiegu opowiadanej historii, nadają jej odpowiedni klimat w poszczególnych scenach, np. muzyczno - ruchowa scena fantazji erotycznej, etiuda ruchowa

niemowląt, sceny walki. Sam ruch sceniczny bez słownych wypowiedzi nadaje czasem więcej sensów potęguje emocjonalność sceny, pod warunkiem, że jest odpowiednio zakomponowany i wynika z intencji oraz tematu danej sceny.

Drugim wskazanym spektaklem jest „Malutka Czarownica” na podstawie książki Otfrieda Preusslera zrealizowany przez Teatr Ożywionej Formy Młodzieżowego Ośrodka Pracy Twórczej W Dąbrowie Górniczej, w tłumaczeniu Hanny Ożogowskiej i Andrzeja Ożogowskiego, w reżyserii Kamila Katolika z kompilacją utworów NTO z albumu The Bosnian EP. Miejscem prezentacji przedstawienia była „Fabryka pełna życia” w Dąbrowie Górniczej (2022), kilkakrotnie w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej oraz w Studence, w Republice Czeskiej (2022). Spektakl trwa około 45 minut, a wykonawcami jest młodzież starszych klas szkoły podstawowej i młodszych klas liceum. Przeznaczony szczególnie dla dzieci szkół podstawowych. Praca choreografa z młodzieżą i dziećmi wymaga odpowiedniego podejścia pedagogicznego, umiejętnego łączenia środków dydaktycznych i artystycznych. W spektaklu „Malutka Czarownica” bierze udział jedenaście dziewczyn i jeden chłopak. Kostiumy są w kolorze czarnym z dodatkowymi charakterystycznymi elementami, jak chustki, czapki i imitacja bałwana. Scenografia jest umowna - wykorzystany jest podest – schody, który umieszczony jest centralnie na scenie, ale w różnym położeniu, przodem lub bokiem. Głównym rekwizytem są miotły, które pełnią różne funkcje w przestrzeni scenicznej oraz kulki śniegu. Cała przestrzeń sceniczna wypełniona jest muzyką, tekstem, choreografią, ruchem scenicznym, światłami na poziomie elementarnym. W warstwie ruchowo - choreograficznej widoczne są kompozycje ruchowe z uwzględnieniem podstawowych zmian rysunków przestrzennych, płynne przejścia ze scen ruchowych do aktorskich. Choreograf wykorzystuje elementarne kroki (ułożone adekwatnie do muzyki), elementy rytmiki (taktowanie w różnym metrum). Nie można zarzucić braku dynamiki i ekspresji, ale na płaszczyźnie wykonawczej widać sporo potknięć. : niemuzycznie, brak synchronów i nie pilnowanie sytuacji w rysunkach przestrzennych. Sama struktura ruchu jest dość prosta, przemieszczanie się w rysunkach przestrzennych, przód, tył, w prawo, w lewo, wykorzystywanie ruchu po obwodzie koła, praca z rekwizytem (miotły). Ciekawym punktem mogłaby się stać choreografia z miotłami na początku spektaklu i innych scenach, gdyby struktura ruchu była bardziej rozbudowana, a możliwości jest wiele. Widać tu duży wkład pracy choreografa, jednak chciałoby się zobaczyć nieco lepszy efekt końcowy.

Kolejnym spektaklem wskazanym przez Habilitanta jest „Zemsta nietoperza” J. Straussa, spektakl dyplomowy studentów Wydziału Wokalno - Aktorskiego Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach w reżyserii Grzegorza Eckerta. Zaprezentowany w Sali Koncertowej w Katowicach - Miasto Ogrodów, a zrealizowany w ramach XXXVI Dni Muzyki.

Scenografię i kostiumy opracowała studentka ASP z Krakowa – Katarzyna Płaskowicz, orkiestra MASO z Charkowa dyrygował Jerzy Dybał. Wykonawcami byli studenci Wydziału Wokalno-Aktorskiego. Całość trzyaktowego spektaklu trwa około 2h 12 minut. Oczywistym jest, że pracę choreografa determinuje przestrzeń sceniczna, muzyka, wizje reżysera oraz wykonawcy, w tym przypadku studenci, którzy spektaklem dyplomowym kończą swoją edukację by zaistnieć na scenach teatrów operowych. Przy realizacji spektakli operowych określona jest partytura, libretto i postaci. Reżyseria, scenografia, kostiumy, sytuacje sceniczne, aktorstwo, ruch sceniczny i choreografia to elementy, które są dla realizatorów możliwością stworzenia ciekawego przedstawienia operowego. Biorąc pod uwagę fakt, iż jest to przedstawienie dyplomowe studentów rozumiem zastosowanie przez choreografa dość ubogich środków choreografii, szczególnie w tańcach, walc wiedeński i polka. Słabo trafionym jest pomysł, aby na scenie tańczyło 10 par walca wiedeńskiego, w dodatku, gdzie pary są także żeńsko – żeńskie. Dlaczego? otóż w ten sposób zostały obnażone błędy typu, tańczenie niemuzyczne, złe trzymanie w parach, nierówne odległości w rysunkach (choć były nieskomplikowane - koło, kwadrat, linie). W moim odczuciu choreografia byłaby pełniejsza i ciekawsza, gdyby zastosowano mniejszą ilość par, zmiany w parach, interakcje między aktorami - śpiewakami, podzielenie osób na dwie, trzy grupy, zrezygnowania z ciągłego używania rysunku koła, co staje się nużącym i nieciekawym rozwiązaniem, szczególnie w takiej przestrzeni. Istnieje wiele innych środków, aby taniec, który jest wpisany w partyturę, a tańczony przez zespół wokalistów stał się walorem. Choreografia tychże tańców to elementarne kroki, w prostych ustawieniach. Te wątpliwości także dotyczą polki, choć jej struktura jest nieco lepsza i zatańczona przez sześć par. Całość pracy choreografa przy realizacji II aktu, polegała na uruchomieniu całego zespołu biorącego udział w tej części: przemieszczanie się w przestrzeni scenicznej adekwatnie do sytuacji i akcji scenicznej, interakcje z solistami, płynne przechodzenie z jednej sceny do kolejnej, przeplatanej tańcami. Ruch sceniczny solistów dostosowywany do akcji opierał się na użyciu gestów i zaanektowaniu przestrzeni scenicznej (I akt - tercet wokalny, II akt - duet zegarkowy, czardasz Rosalindy, III akt - scena w więzieniu).

KONKLUZJA

Po przeanalizowaniu przedstawionych trzech spektakli jako osiągnięć Habilitanta stwierdzam, że są opracowaniem głównie ruchu scenicznego oraz wykorzystaniem etiud choreograficznych z zakomponowaniem tańców. Przedstawienia te ukazują różne przestrzenie sceniczne i tematyczne, w których porusza się choreograf. Sposób zastosowania środków plastyki ruchu scenicznego przez choreografa jest dość ubogi, na poziomie elementarnych zadań ruchu scenicznego. Stwierdzam i podkreślam, iż Habilitant nie jest autorem całokształtu dzieła artystycznego tylko go współtworzy

razem z reżyserem, realizując otrzymane kierunki i zadania. Widoczna jest praca z formą w przypadku „Wyrywacza serc”, operowanie rekwizytem pełniącym wielofunkcyjną rolę - „Malutka Czarownica” i praca z formą operetki - „Zemsta Nietoperza”. Jednak prezentowany poziom wskazanych oryginalnych osiągnięć artystycznych jest dość ubogi i nie stanowi unikatowego, twórczego wkładu w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Wykazany cały dorobek: artystyczny, dydaktyczny i naukowy oraz organizacyjny Habilitanta, ukazuje osobę zaangażowaną zawodowo, aktywną, z bardzo dużym doświadczeniem w obszarze pracy z młodzieżą. Działalność dydaktyczna i naukowa Habilitanta zdecydowanie jest na wyższym poziomie aniżeli artystyczna. Mniemam, iż aktywność artystyczna Pana dra Artura Fredyka bezpośrednio wynika z działalności dydaktycznej.

Wartością jest umiejętność łączenia tychże aktywności oraz mocne propagowanie nauczania tańca w kontekście motoryki. Aktywność Kandydata w obszarze badań naukowych związanych z motoryką ruchu w tańcu, działalność dydaktyczna, w której zauważam pasję i zaangażowanie jest atutem Pana dra Artura Fredyka. Obszar działalności dydaktyczno - naukowej w Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach stawia Habilitanta na wysokiej pozycji w Uczelni, w której to uzyskał stopień doktora. Jest docenianym także przez władze Uczelni (wielokrotnie otrzymał nagrody rektorskie). Pełnym i wartościowym byłoby kontynuowanie swojej ścieżki naukowej w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, przedstawione dzieło artystyczne w postaci trzech spektakli „Wyrywacz serc”, „Malutka Czarownica” i „Zemsta Nietoperza” wskazanych jako osiągnięcie nie stanowi twórczego wkładu w rozwój dziedziny sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne i nie odpowiada wymaganiom stawianym kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego. Sugeruję Kandydatowi skierowanie wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej i o ubieganie się uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej.

Kandydat dr Artur Fredek nie spełnia wymagań art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.).

Bożena Klimczak